

APROBAT
în ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților
din data de 09.12.2013

1481
[Signature]

Parlamentul României
Camera Deputaților

150/2775/2.12.2013
(NR. REF. 17. 136)

Parlamentul României
Camera Deputaților
B.P. Nr. 1481 din 06.12.2013

INFORMARE

privind participarea la
cea de-a XXVI-a sesiune a Adunării Regionale Europa a
Adunării Parlamentare a Francofoniei-APF
Chișinău, Republica Moldova
18-21 noiembrie 2013

În perioada 18-21 noiembrie 2013, a avut loc, la Chișinău, cea de-a XXVI-a sesiune a Adunării Regionale Europa a Adunării Parlamentare a Francofoniei-APF, la invitația Delegației Parlamentului Republicii Moldova la APF.

Camera Deputaților a fost reprezentată la această acțiune de doamna deputat **Sanda-Maria Ardeleanu**, Șefa Delegației Parlamentului României la APF și de domnul deputat **Bogdan Nicolae Niculescu Duvăz**.

La această sesiune au participat membrii ai delegațiilor membre APF din Regiunea Europa: **Andorra, Belgia-Wallonie Bruxelles, Bulgaria, Elveția, Franța, Jersey, Jura, Republica Moldova, Polonia, România, Valais, Valée d'Aoste, Vaud, Ungaria**.

La reuniune au participat, din partea APF Internațional, **Președinta APF, doamna Andrée Champagne (Canada), Secretarul general parlamentar al APF, domnul Pascal Terrasse (Franța), Șeful Misiunii Regionalei Europa a APF, domnul Jean-Paul Wahl (Belgia-Wallonie Bruxelles), Șeful Misiunii Regionalei Africa a APF, domnul Cristophe Lutundula Pene Apala (R.D. Congo), Șeful Misiunii Regionalei America, domnul Iain Thomas Rankin (Noua Scoție, Canada)**.

În ziua de 18 noiembrie a.c., au avut loc discuții ale delegației române cu reprezentanții Regionalei Europa a APF referitoare la detaliile privind

organizarea, în perioada 20-23 martie 2014, în România, a Conferinței șefilor de delegații ale parlamentelor membre ale Regionalei Europa a APF.

Șeful Misiunii Regionalei Europa, domnul Jean-Paul Wahl a apreciat promptitudinea demersurilor de organizare din partea Delegației parlamentare române.

În data de 19 noiembrie a.c., a avut loc reuniunea Șefilor de delegații, care a precedat deschiderea lucrărilor, în cadrul căreia doamna deputat Sanda-Maria Ardeleanu a avut o prezentare foarte apreciată de șefii de delegație referitoare la Conferința ce va avea loc în România anul viitor. Broșura de prezentare a fost distribuită tuturor membrilor prezenți.

Șeful Misiunii Regionalei Europa a apreciat varietatea temelor aduse în discuție din partea Președintei Delegației parlamentare române și a deschis dezbaterile în cadrul Conferinței Președinților pentru a fi alese trei teme.

Dintre temele de discuție propuse de către Delegația română pentru Conferința din România, Șefii delegațiilor au decis să fie discutate la lucrări următoarele: *Francofonia în România și în Europa Centrală și de Est; Rolul tinerilor francofoni în promovarea democrației; Tinerii francofoni și perspectivele de dezvoltare durabilă.*

Pe ordinea de zi a acestei conferințe a șefilor de delegații a figurat alegerea unei membre din cadrul Regionalei Europa în Comitetul Director al Rețelei Femeilor Parlamentare membre ale APF. Având în vedere că acest post a fost ocupat de Macedonia, Șeful Misiunii a propus, cu acordul celor prezenți, ca locul vacant să fie ocupat tot de o femeie parlamentar din Europa de Est.

Doamna deputat Sanda-Maria Ardeleanu a fost propusă de către doamna Ana Guțu, Președinta Delegației Parlamentului Republicii Moldova și aleasă în funcția de membră a Comitetului Director al Rețelei Femeilor Parlamentare a APF din partea Regionalei Europa a APF.

În deschiderea lucrărilor au avut alocuțiuni Șeful Misiunii Regionalei Europa a APF, domnul Jean-Paul Wahl, Președintele Parlamentului Republicii Moldova, domnul Igor Corman, Șefa Delegației Parlamentului Republicii Moldova, doamna Ana Guțu, Secretarul general parlamentar

al APF, domnul Pascal Terrasse, Președinta APF, doamna Andrée Champagne. La deschiderea lucrărilor a participat, alături de delegația română, Ambasadorul României în Republica Moldova, E.S. domnul Marius Lazurca.

Președintele Parlamentului Republicii Moldova, domnul Igor Corman, a apreciat organizarea, pentru prima dată, a unei sesiuni a Regionalei Europa în Republica Moldova, la inițiativa Președintei Delegației parlamentare a Parlamentului Republicii Moldova la APF, doamna Ana Guțu, de la sesiunea Adunării Regionalei Europa a APF, ce a avut loc la Montreux, în noiembrie 2012.

Amintind de aderarea Republicii Moldova la Organizația Internațională a Francofoniei, în 1997, Președintele Parlamentului Republicii Moldova a subliniat originea latină comună a limbii române și a limbii franceze, și prezența francofonă în multe domenii de interes din țara sa, în special educație și cercetare.

Limba franceză în Republica Moldova este prima limbă străină studiată în școlile moldovenești, este limba care a inspirat intelectuali de marcă ai Republicii Moldova, precum Mihai Cimpoi-filosof, academician și critic literar, Victor Banaruet și Grigore Cîncilei-lingviști francezi, profesori universitari, Emilian Galaicu Păun-scriitor și traducător, Ion Modovanu-medic psihiatrist.

Președintele Parlamentului Republicii Moldova, domnul Igor Corman a afirmat că poetul Léopold Sédar Senghor, prin geniul său, a creat o comunitate internațională bazată pe o valoare inalienabilă reprezentată de limba franceză.

Domnul Igor Corman a reiterat importanța operatorilor francofoni în Republica Moldova, Agenția Universitară a Francofoniei și TV5 Monde, contribuind activ la educarea noilor generații de profesioniști francofoni. Au fost amintite, de asemenea, firmele francofone, dintre care Orange, Groupe Société Générale, Pentalog, KPMG, Lafarge, care angajează tineri specialiști francofoni moldoveni.

În finalul discursului său, domnul Igor Corman, a afirmat că Republica Moldova este o democrație tânără, care a ales calea europeană, fapt pentru care face parte din Parteneriatul Estic, urmând să parafeze, la Sommet-ul de la

Vilnius, Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. În acest sens, apartenența la spațiul francofon constituie o posibilitate de deschidere foarte importantă.

Șefa Delegației Parlamentului Republicii Moldova, doamna deputat Ana Guțu, a mulțumit pentru oportunitatea oferită de APF pentru găzduirea, la Chișinău, a Adunării Regionalei Europa, în contextul aniversării a 15 ani de la aderarea Republicii Moldova la OIF.

Doamna deputat Ana Guțu a relevat valorile tradiționale francofone pe teritoriul românesc și moldovenesc, precum și originea latină a limbii române. În secolul al XIX-lea și al XX-lea teatrul parizian a primit cele mai prolifiche spirite francofone din spațiul românesc: Anna de Noailles, Martha Bibescu, Iulia Hașdeu, scriitorul Panait Istrati, filosofii Mircea Eliade și Emil Cioran, poetul Tristan Tzara, dramaturgul Eugen Ionescu, precum și sculptorul Constantin Brâncuși.

În continuare, doamna deputat Ana Guțu a adus în discuție cartea *Geniul limbii franceze*, scrisă de Albert Dauzat, în care afirmă ca limba franceză reduce la limită decalajul dintre gândire și expresie.

Dimensiunea politică a Francofoniei este bazată pe trei piloni: educație, cercetare, economie. Implicarea factorului politic constă în sprijinirea gândirii francofone în toată varietatea acesteia. La nivel statistic, 50% dintre elevii moldoveni din instituțiile preuniversitare studiază limba franceză ca primă limbă străină, iar profesorii de limbă franceză fac eforturi de menținere a interesului crescut pentru limba franceză. Aceste eforturi sunt susținute activ prin proiecte francofone în Republica Moldova, de instituțiile: Alliance Française, Antena Agenției Universitare a Francofoniei, Ambasada Republicii Franceze în Republica Moldova, Ambasada Belgiei în Ucraina și Republica Moldova, Ambasada Canadei în România și în Republica Moldova, Asociația primarilor francofoni, precum și firmele private având capital francofon prezente în Republica Moldova. Doamna deputat Ana Guțu a amintit de Reuniunea Corespondenților Naționali ai membrilor OIF din Europa Centrală și de Est, ce a avut loc la București, în septembrie 2013, fiind creată o Rețea regională a Corespondenților naționali pentru Francofonie.

În ceea ce privește acțiunile de apărare a drepturilor omului, doamna deputat Ana Guțu a precizat că, în luna aprilie 2014, va avea loc, la Chișinău, în organizarea OIF și a Înalțului Comisariat al ONU pentru drepturile omului, un seminar regional francofon privind punerea în aplicare a celui de-al doilea ciclu al mecanismului ONU de evaluare periodică a respectării drepturilor omului.

Un alt proiect al OIF având ca temă *Limba franceză în diplomatie și în funcția publică* s-a derulat în perioada 2009-2013, la care au participat 30 funcționari din Parlamentul Republicii Moldova, oferindu-le posibilitatea de a trata dosarele ce vizează parcursul european al Republicii Moldova, ținând cont că limba franceză este limbă de lucru a Uniunii Europene și a Consiliului Europei.

Un alt eveniment important pe care l-a evocat doamna deputat Ana Guțu a fost cel legat de organizarea unui seminar francofon internațional, în anul 2012, la inițiativa Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, privind necesitatea de a-i determina pe tinerii francofoni moldoveni absolvenți de a reveni în țara de origine.

Seminarul, organizat cu sprijinul Agenției Universitare a Francofoniei, a găzduit experți din Senegal, Maroc, Armenia, precum și experți guvernamentali din Republica Moldova. Participanții au dezbătut problema „exodului creierelor”.

Urmare a acestei reuniuni, Guvernul Republicii Moldova a creat Biroul de Relații cu Diaspora, care elaborează politici adecvate pentru implicarea specialiștilor din diaspora moldovenească în procesul de modernizare a țării.

Șefa Delegației Parlamentului Republicii Moldova la APF a adus în discuție conflictul transnistrean, numindu-l un punct cardinal pe agenda politică a țării. Prin eforturile diplomației moldovenești, a fost posibil, în cadrul Sommet-ului de la Montreux, din octombrie 2010, de a include un paragraf special referitor la conflictului înghețat din Transnistria în Rezoluția Sommet-ului referitoare la situațiile de criză și consolidarea păcii în spațiul francofon.

În finalul discursului, doamna deputat Ana Guțu a reiterat faptul că Francofonia reprezintă pentru Republica Moldova un cadru eficace de dialog în calea sa spre europenizare, aducând în discuție parafarea la Vilnius, la Sommet-ul Parteneriatului Estic, a Acordului de Asociere cu Uniunea

Europeană, cu speranța semnării acestui acord anul viitor și al ratificării sale de actualul parlament.

În cadrul lucrărilor Adunării Regionale Europa din ziua de 19 noiembrie a.c. au avut loc următoarele intervenții:

- *"Francofonia- instrument de deschidere și de dezvoltare în Moldova"*-prezentare a domnului Emanuel Skoulios, Director al Alliance Française din Republica Moldova și Președinte al Camerei de Comerț și Industrie Franța-Moldova;
- *"Franceza, limbă de educație bilingvă în Republica Moldova"* – prezentare a doamnei Tatiana Petcu, profesoară la Liceul româno-francez *Gheorghe Asachi* și profesoară la Alliance Française din Republica Moldova;
- *"Dialogul intercultural în limba franceză prin intermediul Franfoniei din Europa Centrală și de Est"*-prezentare a domnului Ion Guțu, Șef al Departamentului filologie franceză la Universitatea de Stat din Republica Moldova;
- *"Franceza, limbă de cercetare în sprijinul societății moderne în schimbare"*-prezentare a doamnei Elena Prus, Directoare a Institutului de cercetări filologice și interculturale al Universității Libere Internaționale din Moldova;
- *"Francofonia universitară, provocări în federalizarea cercetării și învățământului superior"*-prezentare a doamnei Rodica Sturza, Profesoară la Universitatea Tehnică Moldova;
- *"Gândire medicală francofonă-continuitate prin formare universitară și cercetare "*-prezentare a doamnei Valentina Vorobjit, profesor la Universitatea de Medicină și Farmacie Nicolae Testimiteanu din Chișinău.

Prezentările privind acțiunile de promovare a limbii franceze în Republica Moldova și în spațiul Europei Centrale și de Est, au fost urmate de o sesiune de dezbateri.

Domnul deputat Bogdan Nicolae Niculescu Duvăz a avut o intervenție în cadrul dezbaterilor Adunării, în care a afirmat că

Francofonia reprezintă un liant cultural important între țările din Europa Centrală și de Est, propunând ca la Conferința de la București să fie abordată și tema legată de valorile comune francofone ale țărilor europene membre UE și a celor care doresc integrarea în UE, importante pentru viitorul Uniunii.

În finalul lucrărilor din data de 19 noiembrie a.c., membrii prezenți au adoptat **Rezoluția privind Cercetarea: consolidarea limbii franceze ca limbă de acces la cunoaștere în Francofonie și Rezoluția privind Parteneriatul Estic** (în anexă).

Delegațiile parlamentare francofone din Regiunea Europa își exprimă susținerea față de angajamentul Republicii Moldova în parcursul său european și față de parafarea, în cadrul Sommet-ului Parteneriatului Estic de la Vilnius, în perioada 28-29 noiembrie a.c., a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.

Delegația română și-a exprimat susținerea pentru Republica Moldova și angajamentele sale în integrarea europeană, adresând felicitări și mulțumiri Șefei Delegației Parlamentului Republicii Moldova la APF, doamna Ana Guțu, atât pentru organizarea excelentă a sesiunii Adunării Regionale Europa, cât și pentru acțiunile constante de promovare a Francofoniei în Republica Moldova.

În data de 20 noiembrie a.c., lucrările Adunării Regionalei Europa a APF au avut loc la Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova (ULIM).

În deschidere a luat cuvântul Rectorul ULIM, domnul Andrei Galben, care a mulțumit pentru prezența parlamentarilor francofoni în mediul academic, relevând că limba franceză a creat un cadru deosebit pentru acțiuni de cooperare la nivel universitar.

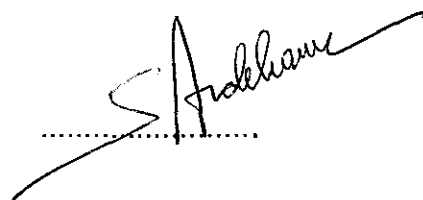
În cadrul lucrărilor au avut intervenții Decanul Facultății de Drept al ULIM, domnul Vitalie Gamurari, pe tema "*Dreptul internațional-cadru indispensabil pentru parcursul European al Republicii Moldova*", Responsabilul Antenei Agenției Internaționale a Francofoniei-AUF; domnul Roman Kwiatowski privind *Instrumente de sprijinire ale AUF în Republica Moldova referitoare la inserția profesională a studenților moldoveni*, în urma oferirii de burse în instituții

francofone; Directorul Editurii Cartier, scriitorul Emilian Galaicu-Păun privind *Limba franceză-limbă de dialog intercultural prin editarea de cărți*.

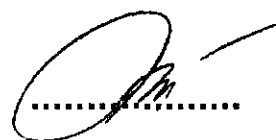
La finalul lucrărilor celei de-a XXVI-a sesiune a Adunării Regionalei Europa a Adunării Parlamentare a Francofoniei, Șeful Misiunii Regionalei Europa a APF a amintit de următoarele reuniuni ale Regionalei Europa, și anume **Conferința Șefilor delegațiilor parlamentare membre ale APF din Regiunea Europa, ce va avea loc la București și Suceava, în perioada 20-23 martie 2014 și cea de-a XXVII-a sesiune a Regionalei Europa, ce va avea loc la Varșovia, Polonia, la sfârșitul lunii septembrie 2014.**

Delegația parlamentară română a avut discuții cu Ambasadorul României la Chișinău, E.S. domnul Marius Lazurca, privind parcursul european al Republicii Moldova și eforturile întreprinse în acest sens, despre activitatea Institutului Cultural Român la Chișinău și reluarea finanțării pentru revistele culturale. Doamna deputat Sanda-Maria Ardeleanu a avut întrevederi cu profesori universitari din Republica Moldova privind viitoare colaborări și parteneriate la nivel universitar.

Prof. univ. DHC Sanda-Maria Ardeleanu
Deputat
Șefa Delegației Parlamentului României la APF

Bogdan Nicolae Niculescu Duvăz
Deputat
Membru al Delegației Parlamentului României la APF

Région Europe

XXVIème Session de l'Assemblée régionale Europe

**Chisinau (Moldavie)
19-20 novembre 2013**

Projet de Résolution

**La recherche : consolidation du français comme langue d'accès au
savoir en Francophonie**

Consciente que la Francophonie, ensemble géopolitique multilingue ayant pour socle et ciment la langue française, ne pourra progresser dans le monde que si l'accès au savoir en langue française est assuré dans son édition et, notamment au travers du numérique;

Considérant que les mutations en cours sur la scène linguistique mondiale fragilisent le statut et l'influence du français ; qu'avec la montée des pays émergents, une nouvelle structuration mondiale des échanges linguistiques est en train de se forger et que dans ce contexte le modèle hégémonique d'une langue unique est de moins en moins adapté au nouvel équilibre des forces ;

Rappelant que le multilinguisme est un défi politique commun aux grands espaces linguistiques et que la diversité linguistique comme composante essentielle de la diversité culturelle est indispensable au développement durable des communautés et des peuples ;

Persuadée que la recherche est l'une des composantes essentielles de l'activité humaine dans les sociétés modernes et qu'un système institutionnel capable de mettre en œuvre l'expertise scientifique avant la prise de décision est un atout; que partant le soutien à la recherche et la promotion de l'innovation technologique font partie intégrante des politiques publiques ;

Considérant que la politique de libre accès aux résultats de la recherche scientifique financée par des fonds publics contribuerait à accélérer le progrès, à réduire les inégalités dans l'accès à la connaissance, à faciliter la participation de la société, à renforcer la coopération dans les pays membres de la Francophonie ;

Rappelant que le partenariat entre institutions pluralistes de recherche, entre secteurs public, privé, universitaire est un modèle fécond et que les mobilités scientifiques de l'AUF favorisent la coopération scientifique ;

L'Assemblée régionale Europe réunie en sa XXVIème session à Chisinau du 19 au 20 novembre 2013 :

Charge les Présidents de section à :

- à notifier la présente résolution à leur(s) gouvernement(s) voire au besoin à interroger le(s) ministre(s) compétent(s) sur divers points de cette résolution
- faire rapport au Chargé de mission Europe, du suivi de la résolution afin qu'il en soit fait état lors de l'assemblée régionale qui suit son adoption.

Invite les gouvernements respectifs à :

- mettre en œuvre la politique intégrée de promotion de la langue française adoptée en octobre 2012 à Kinshasa, par la Conférence des chefs d'Etat et de gouvernement des pays ayant le français en partage.
- promouvoir le financement de la recherche et à adapter leur politique de recherche au bouleversement induit par Internet et les TIC tout en veillant à les interpellier si des chercheurs n'ont pas utilisé le français, à tout le moins à côté de leur langue nationale, pour faire état de leur recherche alors que le financement des travaux de recherche proviennent de fonds publics d'un pays membre de la Francophonie
- évaluer les mesures mises en place, dans le respect des droits d'auteur et de secrets industriels, pour optimiser la diffusion et le transfert des connaissances scientifiques à fortiori lorsque l'information émane de recherches scientifiques financées par les fonds publics.

Invite le Chargé de Mission Europe à :

- communiquer la résolution et ultérieurement le rapport ad hoc de suivi au Secrétaire général parlementaire de l'APF pour examen éventuel dans l'une des commissions permanentes internationales
 - demander au Secrétaire général parlementaire de l'APF de transmettre la résolution aux opérateurs de la Francophonie ayant dans leurs attributions la politique intégrée de promotion de la langue française en soulignant la disponibilité de la région Europe de s'associer à eux pour réaliser en partenariat leur plan d'action et en les invitant à favoriser les relations entre les chercheurs et universités afin de dynamiser et accompagner les nouvelles émergences.
 - intégrer dans son rapport d'activités, la proposition de l'ARE de collaborer avec l'OIF et ses opérateurs en vue de favoriser une meilleure coopération francophone dans le domaine de la recherche.
-

Région Europe

XXVIème Session de l'Assemblée régionale Europe

**Chisinau (Moldavie)
19-20 novembre 2013**

Résolution portant sur le Partenariat oriental

Vu l'accord de partenariat oriental conclu en 2009 visant à donner corps à la volonté de l'UE et de ses partenaires d'Europe orientale de contribuer à promouvoir les réformes politiques et économiques et d'aider les pays de cette région à se rapprocher de l'UE ;

Rappelant que ce partenariat repose sur un engagement commun en faveur du droit international et des valeurs fondamentales que sont notamment la démocratie, l'Etat de droit et le respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales, ainsi que l'économie de marché, du développement durable et de la bonne gouvernance ;

Soulignant l'importance du Sommet du partenariat oriental qui se tiendra à Vilnius les 28 et 29 novembre 2013 lors duquel la République de Moldavie va parapher l'Accord d'Association avec l'Union européenne ;

Soulignant qu'en sa qualité de membre de l'OIF outil d'ouverture et de développement, la République de Moldavie entend défendre la langue française et l'ensemble des valeurs de la Francophonie ;

L'Assemblée régionale Europe de l'APF réunie en sa XXVIème session à Chisinau du 19 au 20 novembre 2013 :

Salue et soutient les engagements pris par la République de Moldavie pour atteindre les objectifs définis dans le cadre de l'Accord de partenariat et de coopération avec l'Union européenne.
